

Byla C-86/09

Future Health Technologies Ltd

prieš

The Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

(VAT and Duties Tribunal, Manchester prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Pridėtinės vertės mokestis – Direktyva 2006/112/EB – Neapmokestinimas – 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktai – Ligoninių ir kitos sveikatos priežiūros paslaugos bei su jomis glaudžiai susijusi veikla – Gydytojų bei paramedikų teikiamos medicininės priežiūros paslaugos – Bambagyslės kraujo paėmimas, tyrimas ir apdorojimas – Kamieninių ląstelių konservavimas – Galimas panaudojimas gydymui ateityje – Veikla, kuri sudaro visą elementą ir veiksmažodį visumą“

Sprendimo santrauka

1. *Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema – Šeštojoje direktyvoje numatytas atleidimas nuo mokesčio – Ligoninių ir kitos sveikatos priežiūros paslaugų bei su jomis glaudžiai susijusios veiklos neapmokestinimas – Gydytojų bei paramedikų teikiamos medicininės priežiūros paslaugų atleidimas nuo mokesčio*

(Tarybos direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktai)

2. *Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema – Šeštojoje direktyvoje numatyti neapmokestinimo atvejai – Ligoninių ir kitos sveikatos priežiūros paslaugų bei su jomis glaudžiai susijusios veiklos neapmokestinimas*

(Tarybos direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punktas)

1. Jei veikla, kuri sudaro naujagimio bambagyslės kraujui surinkti skirtą rinkinio išsiuntimą, šio kraujo ištyrimas bei apdorojimas ir prireikus šiame kraujyje esančių kamieninių ląstelių konservavimas, kad ateityje būtų galima jas panaudoti gydymui, siekiama tik užtikrinti galimybą panaudoti vieną iš specifinių medicininių gydymo šaltinių tuo nebūtinai vyksiančiu atveju, jei tokio gydymo prireiktų, o ne diagnozuoti, gydyti arba užkirsti kelią ligai ar sveikatos sutrikimui, tokia veikla, nagrinėjant atskiras jos rūšis kartu ar atskirai, nėra nei „ligoninių ir medicininių priežiūra“ Direktyvos 2006/112 d. 1 pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 132 straipsnio 1 dalies b punkte pavartota prasme, nei „medicininių priežiūros paslaugų teikimas“ šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punkte pavartota prasme. Kitaip bambagyslės kraujo tyrimo atveju būtų tik tuomet, jei šis tyrimas iš tikrųjų būtų skirtas medicininei diagnozei nustatyti, o tai patikrinti prireikus turi nacionalinis teismas.

(žr. 47 punktą ir rezoliucijos dalies 1 punktą)

2. Su „ligoninių ir medicinine priežiūra“ „glaudžiai susijusios“ veiklos sąvoką Direktyvos 2006/112 d. 1 pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 132 straipsnio 1 dalies b punkte pavartota prasme reikia aiškinti kaip neapimančią veiklos, kuri sudaro naujagimio bambagyslės kraujui surinkti skirtą rinkinio išsiuntimą, šio kraujo ištyrimą bei apdorojimą ir prireikus šiame kraujyje esančių kamieninių ląstelių konservavimą, kad ateityje būtų galima jas panaudoti gydymui, su kuriuo ši veikla tik gali būti susijusi ir kuris nėra nei suteiktas, nei teikiamas, nei

planuojamas teikti.

(žr. 52 punktą ir rezoliucinės dalies 2 punktą)

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija)

SPRENDIMAS

2010 m. birželio 10 d.(*)

„Pridėtinės vertės mokestis – Direktyva 2006/112/EB – Neapmokestinimas – 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktai – Ligoninės ir kitos sveikatos priežiūros paslaugos bei su jomis glaudžiai susijusi veikla – Gydytojų bei paramedikų teikiamos medicininės priežiūros paslaugos – Bambagyslės kraujo paėmimas, tyrimas ir apdorojimas – Kamieninių ląstelių konservavimas – Galimas panaudojimas gydymui ateityje – Veikla, kuri sudaro įvairių elementų ir veiksmų visumą“

Byloje C-86/09

dėl VAT and Duties Tribunal, Manchester (Jungtinės Karalystės) 2009 m. vasario 23 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2009 m. vasario 27 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Future Health Technologies Ltd

prieš

The Commissioners for Her Majesty's of Revenue and Customs

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. N. Cunha Rodrigues, teisėjai P. Lindh, A. Rosas, A. Ó Caoimh (pranešėjas) ir A. Arabadjiev,

generalinį advokatą E. Sharpston,

kanclerį L. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį ir įvykus 2010 m. kovo 18 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Future Health Technologies Ltd*, atstovaujamos baristerio R. Thomas,

– Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos L. Seeboruth ir H. Walker, padedamų baristerio I. Hutton,

- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos O. Patsopoulou, Z. Chatzipavlou, M. Tassopoulou ir M. Apessos,
- Europos Komisijos, atstovaujamos R. Lyal ir M. Afonso,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, p. 1) 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktų išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bylą tarp *Future Health Technologies Ltd* (toliau – FHT) ir už pridėtinės vertės mokesčio surinkimą Jungtinėje Karalystėje atsakingos institucijos *Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs* (toliau – HMRC) dėl šios institucijos atsisakymo taikyti PVM neapmokestinimą už atlygą vykdomai veiklai, kuri sudaro naujagimio bambagyslės kraujo surinkimas, ištyrimas ir apdorojimas bei prireikus šiame kraujyje esančių kamieninių ląstelių konservavimas galimam gydymui ateityje.

Teisinis pagrindas

Europos Sąjungos teisės aktai

3 Bendrijos reglamentavimas PVM srityje, t. y. 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyva 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 9 sk., 1 t., p. 23, toliau – Šeštoji direktyva), nuo 2007 m. sausio 1 d. buvo panaikintas ir pakeistas Direktyva 2006/112.

4 Pagal Direktyvos 2006/112 1 ir 3 konstatuojamąsias dalis nauja Šeštosios direktyvos redakcija buvo būtina siekiant pagal pertvarkytą struktūrą ir redakciją aiškiai bei racionaliai išdėstyti taikomas nuostatas, iš esmės nedarant esminių pakeitimų.

5 Direktyvos 2006/112 2 straipsnis suformuluotas taip:

„1. PVM objektas yra šie sandoriai:

a) prekių tiekimas už atlygą valstybės narės teritorijoje, kai prekes tiekia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks;

<...>

c) paslaugų teikimas už atlygą valstybės narės teritorijoje, kai paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks;

d) prekių importas.

<...>“

6 Direktyvos 2006/112 IX antraštinės dalies „Neapmokestinimas PVM“ 1 skyriaus „Bendrosios

nuostatos“ vienintelis 131 straipsnis suformuluotas taip:

„2–9 skyriuose numatytais atvejais neapmokestinimas PVM taikomas nepažeidžiant kit? Bendrijos nuostat? ir tokiomis s?lygomis, kurias valstyb?s nar?s nustato siekdamos užtikrinti tinkam? ir s?žining? neapmokestinimo atvejus reglamentuojan?i? nuostat? taikym? bei užkirsti keli? galimiems mokes?i? vengimo, išsisukin?jimo ar piktnaudžiavimo atvejams.“

7 Direktyvos 2006/112 IX antraštin?s dalies 2 skyriaus 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodyta:

„1. Sandoriai, kuri? valstyb?s nar?s neapmokestina PVM:

<...>

b) ligonini? ir medicinini?s prieži?ros bei glaudžiai su ja susijusi veikla, kai j? vykdo viešosios teis?s reglamentuojamos ?staigos arba, tokiomis pat socialini?s s?lygomis, kokios taikomos viešosios teis?s reguliuojamoms ?staigoms, ligonini?s, gydymo ar diagnostavimo centrui bei kitos panašaus pobūdžio deramai pripažintos ?staigos;

c) medicinini?s prieži?ros paslaug?, kurias teikia gydytojai bei paramedikai, teikimas, kaip j? apibr?žia atitinkama valstyb?s nar?;

<...>“

8 Išskyrus ?vadin? sakini?, Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodyti neapmokestinimo atvejai suformuluoti identiška? Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b ir c punktuose nurodytiems neapmokestinimo atvejams. Pastarosios nuostatos ?vadinis sakiny? suformuluotas taip:

9 „Nepažeisdamos kit? Bendrijos nuostat? ir taikydamos s?lygas, kurias jos nustato siekdamos užtikrinti teising? ir s?žining? atleidimo nuo mokes?i? taikym? bei užkirsti keli? galimam mokes?i? vengimui, išsisukin?jimui ar piktnaudžiavimui, valstyb?s nar?s atleidžia nuo mokes?io <...>“

10 Direktyvos 2006/112 133 straipsnyje nustatyta, kad valstyb?s nar?s gali numatyti, kad 132 straipsnio 1 dalies b punkte numatytais neapmokestinimo atvejais PVM neapmokestinamos ir kitos nei viešosios teis?s reglamentuojamos ?staigos, jei kiekvienu konkre?iu atveju tenkinama viena ar kelios iš jame nurodyt? s?lyg?.

11 Direktyvos 2006/112 134 straipsnyje nurodyta:

„Paslaug? teikimas ir preki? tiekimas neapmokestinami, kaip numatyta 132 straipsnio 1 dalies b [punkte], kai:

a) paslaug? teikimas ir preki? tiekimas n?ra b?tinas vykdomiems neapmokestinamiems sandoriams;

b) pagrindinis paslaugas teikian?ios ir prekes tiekian?ios ?staigos tikslas – gauti papildom? pajam? iš sandori?, kuriuos vykdant tiesiogiai konkuruojama su PVM turin?iomis mok?ti komercin?mis ?mon?mis.“

Nacionalin?s teis?s aktai

12 1994 m. Prid?tin?s vert?s mokes?io ?statymo (*Value Added Tax Act 1994*) 31 straipsnyje

numatyta, kad prekų tiekimas ir paslaugų teikimas neapmokestinami, jeigu jie būtų traukti iš šio įstatymo dabartiniame 9 priede nurodytų sąrašų.

13 Šio įstatymo 9 priedo 7 skirsnyje, be kita ko, nurodyta, kad neapmokestinama:

- paslaugos, kurias teikia ūkis pagal *Health Professions Order 2001 (Statutory Instrument 2002 No. 254)* tvarkomą registrų sąrašytas asmuo,
- medicininių priežiūros ar medicininio arba chirurginio gydymo teikimas ir su tuo susijusi bet kokių prekų tiekimas ligoninėje arba viešosios teisės reglamentuojamoje staigoje,
- gydyti skirti iš žmogaus kraujo gauti produktai ir
- žmogaus (įskaitant embrionų) organai ar audiniai, skirti diagnozuoti, gydyti ar medicininiais tyrimams atlikti.

14 HMRC gairėse numatyta, kad paprastai laikoma, jog ūkis pagal *Health Professional Order 2001* tvarkomą sąrašą būtų trauktas sveikatos priežiūros specialistų teikiamos paslaugos iš esmės skirtos atitinkamų individų sveikatai apsaugoti, palaikyti arba grąžinti, todėl neapmokestinamos PVM.

Pagrindiniai byla ir prejudiciniai klausimai

15 FHT yra akredituotas ir reikalingus atitinkamų Britanijos institucijų leidimus gavęs privatus bambagyslės kamieninių ląstelių bankas. Naujagimiui tėvams jis teikia paslaugas, kurias sudaro bambagyslės kraujo surinkimo reikmenų išsiuntimas, šio kraujo ištyrimas ir apdorojimas bei prireikus šiame kraujyje esančių kamieninių ląstelių konservavimas.

16 FHT veikia tiesiogiai prižiūri klinikose dirbantis mokslininkas, trauktas ūkis pagal *Health Professional Order 2001* tvarkomą registrų kaip sveikatos priežiūros specialistas. Kamieninių ląstelių surenkamos netrukus po vaiko gimimo, kad ateityje jas būtų galima panaudoti mediciniškai gydant jį patį (t. y. autologiškai) arba kitus asmenis (t. y. alogeniškai arba heterologiškai). Be kita ko, sutartyje, kurią FHT sudaro su vienu ar abiem vaiko tėvais (toliau – sutartis), numatyta, kad FHT apdorotos ir konservuojamos ląstelių skirtos naudoti tik medicininiais tikslais ir negali būti naudojamos tyrimams ar bandymams.

17 Kiekvienu atveju tuo momentu, kai FHT sudaro paslaugų teikimo sutartį, jau būtų atsiradusios arba gali atsirasti šios aplinkybės:

- a) vaiko besilaukiantiems tėvams išsiunčiamos bambagyslės kraujui surinkti skirtų reikmenų komplektas;
- b) tėvai susitaria su gimdymo prižiūriniu sveikatos priežiūros specialistu dėl bambagyslės kraujo surinkimo tuoj pat po gimimo (ir ši paslauga apmoka iš savo lėšų);
- c) kraujas FHT laboratorijoje perveža medicinos kurjerio paslaugas teikianti bendrovė. Tai specializuota tarnyba, kuri teikia bambagyslės kraujo kamieninių ląstelių tyrimų ir jų išgavimo paslaugas;
- d) FHT darbuotojai atlieka kraujo tyrimus, kad užtikrintų, jog jis neužkrėstas kokia nors per kraują plintanti liga. Šis tyrimas atliekamas iš karto po gimimo ir pakartojamas po 6 mėnesių;
- e) vėliau kraujas apdorojamas siekiant paruošti medicininiams reikmėms tinkamą kamieninių ląstelių rinkinį;

- f) paruoštas naudoti kamienini? l?steli? rinkinys konservuojamas užšaldant;
- g) rinkinys konservuojamas taip, kad b?t? tinkamas naudoti;
- h) kamienini? l?steli? rinkinys t?v? prašymu (jei vaikui dar nesukako 18 met?) perduodamas naudoti medicininiam gydymui.

18 Sutartyje numatyti du apmokėjimo būdai. Pagal pirmąjį būdą už visas FHT teikiamas paslaugas, įskaitant konservavimą 6 mėnesius, klientas moka dvi nustatyto dydžio sumas ir papildomą metinį sumą už tęstiną kamienini? l?steli? konservavimą. Pagal antrąjį būdą klientas gali iš anksto sumokėti tris fiksuoto dydžio sumas už visas FHT teikiamas paslaugas ir už tolesnį konservavimą 20 metų. Pasirinkus pirmąjį būdą bendra kaina yra 995 GBP, prie kurios reikėtų pridėti 30 GBP (dabar taikomą) metinį mokėjimą. Pagal antrąjį būdą bendra kaina yra 1 295 GBP.

19 Prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodyta, kad klientas, pasirinkusi 20 metų konservavimą, patiriamos išlaidas galima suskirstyti taip:

- 15 % sumos už šio sprendimo 16 punkto a papunktyje nurodytą paslaugą (200 GBP),
- visos su b papunktyje susijusiais veiksmais susijusios išlaidos,
- 62 % sumos už 16 punkto c–e papunkčiuose nurodytas paslaugas, t. y. surinkimą, apdorojimą, tyrimą ir kontrolę (795 GBP),
- 23 % už g papunktyje nurodytas paslaugas, t. y. konservavimą (300 GBP).

20 Teikiant pagrindinį byloje nagrinjamą paslaugas FHT patiriamos išlaidos galima suskirstyti taip:

- 7 % už suteiktą bambagyslės kraujui surinkti skirtą reikmenų komplektą ir išsiuntimo administravimą,
- 91 % už mėginio apdorojimą, tyrimą, kontrolę ir užšaldymą,
- 2 % už paruošto rinkinio konservavimą.

21 Didžioji sėnaudas, patiriamas teikiant paslaugas pagal sutartį, dalis susijusi su kraujo tyrimu, kontrole ir vėlesniu apdorojimu. Sėnaudos, susijusios su užšaldytą rinkinį konservavimu, yra minimalios.

22 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad iš pradžių HMRC manė, jog kamienini? l?steli? „surinkimo“ ir ištyrimo paslaugas, kitaip nei į konservavimas, neapmokestinamos pagal 1994 m. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 9 priedo 7 skirsnio 8 punktą (kaip žmogaus (įskaitant embrioną) organą ar audinį ir pan. tiekimas). Todėl FHT buvo laikoma vykdanči tiek neapmokestinamą, tiek apmokestinamą veiklą.

23 Vėliau HMRC nusprendė, kad pagrindinė paslauga yra kamienini? l?steli? konservavimas, ir tai nėra medicininis gydymas, o l?steli? ištyrimas ir apdorojimas yra tik į papildančios paslaugos. Be to, net ir remdamasi prielaida, jog teikiamos savarankiškos paslaugos, HMRC padarė išvadą, kad kamienini? l?steli? ištyrimo ir apdorojimo negalima prilyginti medicininei priežiūrai.

24 FHT pareiškė *VAT and Duties Tribunal, Manchester* ieškinį, kuriame nurodė, kad:

- arba jos teikiamos paslaugos sudaro vienos profilaktinės medicininės priežiūros, kuri

neapmokestinama pagal Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies c punktą, sudėtinės dalis,

– arba jos sudaro ligoninių, medicininių priežiūros arba glaudžiai su ja susijusios veiklos, kuri neapmokestinama pagal direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b punktą, sudėtinės dalis,

– arba, atvirkščiai, jeigu FHT teikiamos paslaugos nėra vienos paslaugos sudėtinės dalys, kiekviena surinkimo, tyrimo, analizės, apdirbimo, konservavimo užšaldant ir užtikrinimo, kad prireikus kamieninės ląstelės bus paruoštos naudoti gydymui, paslauga yra neapmokestinama pagal šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktą.

25 Šiomis aplinkybėmis *VAT and Duties Tribunal, Manchester* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar, valstybei narei nusprendus, kad paslaugas teikianti įstaiga laikytina pagal pobūdį ligonine, gydymo ar diagnostiko centru panašia deramai pripažinta įstaiga [Direktyvos 2006/112] 132 straipsnio 1 dalies b punkto prasme, 132 straipsnio 1 dalies b punkte pavartotą „ligoninių ir medicininių priežiūros“ sąvoką reikia aiškinti kaip apimančią visas toliau nurodomas paslaugas (kurios detaliau aprašytos ginčojamoje šalių neginėjamoje faktinėje aplinkybėje aprašomojoje dalyje) ar, atvirkščiai, tik vieną arba kelias (ir kurias) iš jų:

a) medicininių reikmenų, reikalingų tam, kad gimdyje dalyvaujantis nepriklausomas sveikatos priežiūros specialistas galėtų surinkti vaiko bambagyslės kraują tuoj pat po jo gimimo, išsiuntimui vaiko besilaukiantiems tėvams;

b) taip surinkto kraujo ištyrimą specializuotoje įstaigoje siekiant užtikrinti, kad jis neužkrėstas kokia nors per jį arba per kamienines ląsteles, kurias siekiant panaudoti gydymui reikia išgauti iš kraujo, plintanti liga (panašus tyrimas pakartojamas po 6 mėnesių);

c) deramą kvalifikaciją turinčią sveikatos specialistą atliekamą ir prižiūrimą kraujo apdorojimą ruošiant medicininiams reikmenims tinkamą kamieninių ląstelių rinkinį;

d) kraujo ir kamieninių ląstelių konservavimą moksliai pagrįstomis sąlygomis siekiant išsaugoti idealios būklės kraują ir kamienines ląsteles; ir (arba)

e) kraujo pateikimą tėvų prašymu (jei vaikui nėra 18 metų) norint jį panaudoti medicininiam gydymui;

2. Priešingu atveju, ar su ligoninių ir medicininių priežiūros „glaudžiai susijusios“ veiklos sąvoka [Direktyvos 2006/112] 132 straipsnio 1 dalies b punkto prasme reikia aiškinti kaip apimančią visas, ar tik kai kurias (ir kurias) iš minėtų paslaugų?

3. Ar, valstybei narei nusprendus, kad minėtas paslaugas teikia arba prižiūri vienas arba keli deramos kvalifikacijos sveikatos specialistai, [Direktyvos 2006/112] 132 straipsnio 1 dalies c punkte pavartotą „medicininių priežiūros paslaugų teikimo“ sąvoką reikia aiškinti kaip apimančią toliau nurodomas paslaugas (kurios detaliau aprašytos ginčojamoje šalių neginėjamoje faktinėje aplinkybėje aprašomojoje dalyje) ar, atvirkščiai, tik vieną arba kelias (ir kurias) iš jų:

f) medicininių reikmenų, reikalingų tam, kad gimdyje dalyvaujantis nepriklausomas sveikatos priežiūros specialistas galėtų surinkti vaiko bambagyslės kraują tuoj pat po jo gimimo, išsiuntimui vaiko besilaukiantiems tėvams;

- g) taip surinkto kraujo ištyrimą specializuotoje įstaigoje siekiant užtikrinti, kad jis neužkrėstas kokia nors per jį arba per kamienines ląsteles, kurias siekiant panaudoti gydymui reikia išgauti iš kraujo, plintančią ligą (panašus tyrimas pakartojamas po 6 mėnesių);
- c) deramą kvalifikaciją turinčių sveikatos specialistų atliekamą ir prižiūrimą šio kraujo apdorojimą ruošiant medicininiams reikmėms tinkamą kamieninių ląstelių rinkinį;
- d) kraujo ir kamieninių ląstelių konservavimą mokslškai pagrįstomis sąlygomis siekiant išsaugoti idealios būklės kraują ir kamienines ląsteles ir (arba)
- e) kraujo pateikimą tėvų prašymu (jei vaikui nėra 18 metų) norint jį panaudoti medicininiam gydymui“

Dėl prejudicinių klausimų

Išankstinės pastabos

26 Iš pradžių reikėtų priminti, kad Direktyvoje 2006/112, kaip ir Šeštojoje direktyvoje, nustatyta labai plati PVM taikymo sritis, nes prie šios srities su apmokestinamaisiais sandoriais susijusiame 2 straipsnyje priskiriamas ne tik prekių importas, bet ir prekių tiekimas ar paslaugų teikimas, šalies teritorijoje už atlygą vykdomi apmokestinamojo asmens, kuris veikia kaip toks (pagal analogiją žr., be kita ko, 2006 m. vasario 21 d. Sprendimo *Halifax ir kt.*, C-255/02, Rink. p. I-1609, 49 punktų; 2006 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *VDP Dental Laboratory*, C-401/05, Rink. p. I-12121, 22 punktų ir 2010 m. vasario 11 d. Sprendimo *Graphic Procédé*, C-88/09, Rink. p. I-0000, 15 punktų). Tačiau pagal Direktyvos 2006/112 132 straipsnį, kaip ir pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnį, kai kurių rūšių veikla neapmokestinama PVM.

27 Kaip matyti iš šio sprendimo 4, 6 ir 8 punktų, Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b ir c punktai yra iš esmės identiški Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktams, skaitomiems kartu su šios direktyvos 131 straipsniu. Be to, iš Direktyvos 2006/112 1 ir 3 konstatuojamųjų dalių matyti, kad ja iš esmės nebuvo siekiama daryti esminį Šeštosios direktyvos pakeitimą.

28 Darytina išvada, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b ir c punktai ir Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktai turi būti aiškinami vienodai (taip pat pagal analogiją žr. 2008 m. lapkričio 6 d. Sprendimo *Kollektivavtalsstiftelsen TRR Trygghetsrådet*, C-291/07, Rink. p. I-8255, 23 punktų). Todėl atsakant į prašymo priimti prejudicinį sprendimą klausimus reikėtų remtis teismo praktika, susiformavusia dėl Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b ir c punktuose tvirtintą neapmokestinimo atvejų.

29 Šiuo atžvilgiu reikia priminti nusistovėjusią teismo praktiką, pagal kurią Šeštosios direktyvos 13 straipsnyje nurodyti neapmokestinimo atvejai yra Europos Sąjungos teisės savarankiškos apibrėžtys, kuriomis siekiama išvengti PVM sistemos taikymo įvairiose valstybėse narėse skirtumų (pagal analogiją žr., be kita ko, 1999 m. vasario 25 d. Sprendimo *CPP*, C-349/96, Rink. p. I-973, 15 punktų ir 2010 m. sausio 28 d. Sprendimo *Eulitz*, C-473/08, Rink. p. I-0000, 25 punktų). Tas pat pasakytina ir apie Direktyvos 2006/112 132 straipsnyje numatytus neapmokestinimo atvejus.

30 Be to, iš su Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b ir c punktais susijusios teismo praktikos matyti, kad Direktyvos 2006/112 132 straipsnyje numatytais neapmokestinimo atvejais siekiama, kad PVM būtų neapmokestinama ne bet kokia visuomenės interesais vykdoma veikla, o tik šiame skirsnyje išvardytą ir labai išsamiai apibūdintą rūšių veikla (pagal analogiją žr.,

be kita ko, 1985 m. liepos 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, 107/84, Rink. p. 2655, 17 punktų; 2003 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *D'Ambrumenil et Dispute Resolution Services*, C-307/01, Rink. p. I-13989, 54 punktų bei minėto Sprendimo *Eulitz* 26 punktų ir nurodytų teismų praktikų).

31 Iš su Šeštąja direktyva susijusios teismo praktikos taip pat matyti, kad srovos, kuriomis apibrėžiami Direktyvos 2006/112 132 straipsnyje numatyti neapmokestinimo atvejai, turi būti aiškinamos siaurai, nes jomis nukrypstama nuo iš Direktyvos 2006/112 2 straipsnio 1 dalies a ir c punktų kylančio bendrojo principo, pagal kurį PVM apmokestinamas kiekvienas apmokestinamojo asmens prekių tiekimas ar paslaugų teikimas už atlygą. Tačiau ši srovė aiškinimas turi atitikti atitinkamu neapmokestinimu siekiamus tikslus ir nepažeisti iš fiskalinio neutralumo principo, kuris būdingas bendrai PVM sistemai, kylančio reikalavimui. Taigi ši siauro aiškinimo taisyklė nereiškia, kad srovos, kuriomis apibrėžiami minėto 132 straipsnyje numatyti neapmokestinimo atvejai, turi būti aiškinamos taip, kad jos netektų veiksmingumo (pagal analogiją žr., be kita ko, 2007 m. birželio 14 d. Sprendimo *Haderer*, C-445/05, Rink. p. I-4841, 18 punktų ir nurodytų teismų praktikų; 2009 m. lapkričio 19 d. Sprendimo *Don Bosco Onroerend Goed*, C-461/08, Rink. p. I-0000, 25 punktų ir nurodytų teismų praktikų bei minėto Sprendimo *Eulitz* 27 punktų ir nurodytų teismų praktikų).

32 Šiais motyvais reikia vadovautis atsakant į pateiktus klausimus.

Dėl pirmojo ir trečiojo klausimų

33 Pirmuoju ir trečiuoju klausimais prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas siekia sužinoti, ar valstybei narei nusprendus, kad paslaugas teikianti įstaiga laikytina pagal pobūdį ligoninė, gydymo ar diagnostikos centru panašia deramai pripažinta įstaiga Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punkto prasme, joje pavartotą „ligoninė ir medicininės priežiūros“ srovę reikia aiškinti kaip apimančią visas pagrindinėje byloje nagrinjamas paslaugas, t. y. naujagimio bambagyslės kraujui surinkti skirtą reikmenų išsiuntimą, šio kraujo ištyrimą ir prireikus jame esančių kamieninių ląstelių konservavimą, iki jos bus panaudotos gydyti, ar, atvirkščiai, tik vieną arba kelias (ir kokias) iš jų.

34 Trečiuoju klausimu šis teismas siekia išsiaiškinti, ar valstybei narei nusprendus, kad minėtas paslaugas teikia arba prižiūri vienas arba keli deramos kvalifikacijos sveikatos specialistai, Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies c punkte pavartotą „medicininės priežiūros paslaugų teikimo“ srovę reikia aiškinti kaip apimančią pirmesniame punkte minėtas paslaugas, ar, atvirkščiai, tik vieną arba kelias (ir kokias) iš jų.

35 Tačiau visų pirma iš pirmojo ir trečiojo klausimų formuluočių matyti, jog pagrindinėje byloje neginijama, kad, pirma, FHT laikytina pagal pobūdį ligoninė, gydymo ar diagnostikos centru panašia deramai pripažinta įstaiga Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punkto prasme ir, antra, FHT paslaugos laikytinos teikiamomis gydytojais bei paramedikais, kaip jie apibrėžiami atitinkamoje valstybėje narėje, šios dalies c punkto prasme.

36 Todėl pirmasis ir trečiasis klausimai iš esmės susiję su Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punkto formuluočių „ligoninė ir medicininė priežiūra“ bei šios dalies c punkto formuluočių „medicininės priežiūros paslaugos“ aiškinimu.

37 Dėl sveikatos priežiūros paslaugų iš teismo praktikos matyti, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b punktas skirtas ligoninėje suteiktoms paslaugoms, o šios dalies c punktas – sveikatos priežiūros paslaugoms, suteiktoms ne ligoninėje, t. y. teikėjo ar paciento buvimo ar bet kurioje kitoje vietoje (šiuo klausimu žr. 2002 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Kügler*, C-141/00, Rink. p. I-6833, 36 punktų). Darytina išvada, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A

skirsnio 1 dalies b ir c punkt?, kuri? taikymo sritys skiriasi, tikslas yra reglamentuoti visus sveikatos prieži?ros paslaug? siaur?ja prasme neapmokestinimo atvejus (žr. min?to Sprendimo *Kügler* 36 punkt? ir 2006 m. birželio 8 d. Sprendimo *L.u.P.*, C?106/05, Rink. p. I?5123, 26 punkt?).

38 Taigi, kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprend?s, Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b punkto formuluot? „sveikatos prieži?ros paslaugos“, ir tos pa?ios dalies c punkto formuluot? „sveikatos prieži?ros paslaug? teikimas“ apima visas paslaugas, kuri? tikslas diagnozuoti, gydyti ir kiek ?manoma išgydyti ligas ar sveikatos sutrikimus (žr. 2003 m. lapkri?io 6 d. Sprendimo *Dornier*, C?45/01, Rink. p. I?12911, 48 punkt? ir nurodyt? teism? praktik? bei min?to Sprendimo *L.u.P.* 27 punkt?).

39 Vadovaujantis šio sprendimo 27 punktu tie patys motyvai taikytini ir identiškoms (redakcija lietuvi? k. – beveik identiškoms) Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b ir c punkt? formuluot?ms.

40 Tokiomis aplinkyb?mis pirmasis ir tre?iasis klausimai nagrin?tini kartu manant, kad kiekvienu iš j? iš esm?s siekiama išsiaiškinti, ar tokiomis kaip pagrindin?s bylos aplinkyb?mis veikla, kuri? sudaro naujagimio bambagysl?s kraujui surinkti skirto rinkinio išsiuntimas, šio kraujo ištyrimas bei apdorojimas ir prireikus šiame kraujyje esan?i? kamienini? l?steli? konservavimas, kad ateityje b?t? galima jas panaudoti gydymui, siekiama diagnozuoti, gydyti ir išgydyti ligas ar sveikatos sutrikimus.

41 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad nors „sveikatos prieži?ros paslaugos“ ir „sveikatos prieži?ros paslaug? teikimas“ turi tur?ti terapin? tiksl?, ta?iau tai nereiškia, kad terapin? paslaugos tiksl? reikia suprasti ypa? siaura prasme (žr. 2001 m. sausio 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Pranc?zij?*, C?76/99, Rink. p. I?249, 23 punkt?; 2003 m. lapkri?io 20 d. Sprendimo *Unterpertinger*, C?212/01, Rink. p. I?13859, 40 punkt? ir min?to Sprendimo *L.u.P.* 29 punkt?).

42 Tod?l min?tos direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b ir c punktuose numatytas neapmokestinimas taikomas sveikatos prieži?ros paslaugoms, suteiktoms siekiant apsaugoti, taip pat palaikyti arba gr?žinti asmens sveikat? (šiuo klausimu žr. min?to Sprendimo *Unterpertinger* 40 ir 41 punktus; min?to Sprendimo *D'Ambrumenil et Dispute Resolution Services* 58 ir 59 punktus bei min?to Sprendimo *L.u.P.* 29 punkt?).

43 Vadovaujantis šio sprendimo 27 punktu tie patys motyvai taikytini ir Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b ir c punktams.

44 Vis d?lto neatrodo, kad pagrindin?je byloje nagrin?jama veikla, kaip vykdoma FHT, t. y. naujagimio bambagysl?s kraujui surinkti skirto rinkinio išsiuntimas, šio kraujo ištyrimas bei apdorojimas ir prireikus šiame kraujyje esan?i? kamienini? l?steli? konservavimas, vertinant šias veiklos r?šis tiek kartu, tiek atskirai, vykdoma realiu tikslu diagnozuoti, gydyti ir išgydyti ligas ar sveikatos sutrikimus, tod?l ši? paslaug? realus tikslas n?ra sveikatos apsauga, palaikymas arba gr?žinimas.

45 Šiuo atžvilgiu nors ligos nustatymas gali b?ti vienas iš galim? bambagysl?s kamienini? l?steli? pa?mimo tiksl?, iš bylos medžiagos ir vis? pirma iš sutar?i? atrodo, kad FHT teikiamomis paslaugomis siekiama tik užtikrinti galimyb? panaudoti vien? iš specifini? medicininio gydymo šaltini? tuo neb?tinai ?vyksian?iu atveju, kai tokio gydymo prireikt?, ta?iau savaime dar n?ra veikla, kuria užkertamas kelias ligai, sužalojimui ar sveikatos sutrikimui, j? išvengiama ar imamasi prevencijos arba nustatomos latentin?s ar ankstyv? form? ligos. Jeigu patikrinus, o tai prireikus turi padaryti prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas, atsižvelgdamas ? visas konkre?ias nagrin?jamos bylos aplinkybes, vis d?lto pasirodyt?, kad yra kitaip, tokia veikla, kaip nagrin?jama pagrindin?je byloje, tur?t? savaime b?ti laikoma arba „ligonini? ir medicinin?

prieži?ra“ Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punkto prasme, arba „medicinin?s prieži?ros paslaug? teikimu“ Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies c punkto prasme.

46 Priešingu atveju, jei prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas nustatyt?, kad iš bambagysl?s kraujo tyrimo iš tikr?j? nustatoma medicinini? diagnoz? ir jis n?ra tik kamienini? l?steli? gyvybingumo testo dalis, reik?t? daryti išvad?, kad šis tyrimas yra diagnostikos paslauga, kuri patenka ? Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b arba c punkto taikymo srit?, jei tenkinamos kitos šiuose punktuose ir šioje direktyvoje nustatytos s?lygos.

47 Be to, priešingai nei per teismo pos?d? nurod? FHT, žmogaus k?no dali?, nesvarbu, kaip atskirt? nuo k?no, konservavimas užšaldant savaime dar n?ra profilaktin? medicinini? prieži?ra.

48 Remiantis išd?stytais motyvais ? kartu skaitomus pirm?j? ir tre?i?j? klausimus reikia atsakyti, kad jei veikla, kuri? sudaro naujagimio bambagysl?s kraujui surinkti skirto rinkinio išsiuntimas, šio kraujo ištyrimas bei apdorojimas ir prireikus šiame kraujyje esan?i? kamienini? l?steli? konservavimas, kad ateityje b?t? galima jas panaudoti gydymui, siekiama tik užtikrinti galimyb? panaudoti vien? iš specifini? medicininio gydymo šaltini? tuo neb?tinai ?vyksian?iu atveju, jei tokio gydymo prireikt?, o ne diagnozuoti, gydyti arba užkirsti keli? ligai ar sveikatos sutrikimui, tokia veikla, nagrin?jant atskiras jos r?šis kartu ar atskirai, n?ra nei „ligonini? ir medicinini? prieži?ra“ Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punkto prasme, nei „medicinin?s prieži?ros paslaug? teikimas“ šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punkto prasme. Kitaip bambagysl?s kraujo tyrimo atveju b?t? tik tuomet, jei šis tyrimas iš tikr?j? b?t? skirtas medicininei diagnozei nustatyti, o tai patikrinti prireikus tur?t? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas.

D?l antrojo klausimo

49 Antruoju klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s klausia, ar su „ligonini? ir medicinine prieži?ra“ „glaudžiai susijusios“ veiklos s?vok? Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punkto prasme reik?t? aiškinti kaip apiman?i? visas pagrindin?je byloje nagrin?jamas veiklos r?šis, t. y. naujagimio bambagysl?s kraujui surinkti skirto rinkinio išsiuntim?, šio kraujo ištyrim? bei apdorojim? ir prireikus šiame kraujyje esan?i? kamienini? l?steli? konservavim?, kad ateityje b?t? galima jas panaudoti terapijai.

50 Šiuo klausimu d?l Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b punkto iš 2010 m. birželio 10 d. Sprendimo *CopyGene* (C?262/08, Rink. p. I?0000) 45–50 punkt? matyti, kad su „ligonini? ir kitomis sveikatos prieži?ros paslaugomis“ „glaudžiai susijusi“ veikla Šeštosios direktyvos 13 straipsnio A skirsnio 1 dalies b punkto prasme turi b?ti aiškinama kaip neapimanti tokios veiklos kaip bambagysl?s kraujo pa?mimas, gabenimas ir tyrimas bei bambagysl?s kamienini? l?steli? laikymas, jei ligonin?je teikiama sveikatos prieži?ra, su kuria ši veikla tik galb?t bus susijusi, n?ra nei suteikta, nei teikiama, nei planuojama teikti.

51 Tie patys motyvai taikytini ir Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punktui.

52 Kadangi pagrindin?je byloje nagrin?jamos veiklos r?šys iš esm?s analogiškos toms, d?l kuri? priimtas min?tas Sprendimas *CopyGene*, darytina išvada, kad, vertinamos tiek kartu, tiek atskirai, jos negali b?ti laikomos su „ligonini? ir kitomis sveikatos prieži?ros paslaugomis“ „glaudžiai susijusia“ veikla Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punkto prasme. Ši? r?ši? veikla, atsiradus tam tikroms aplinkyb?ms, tik gali b?ti glaudžiai susijusi su ligonin?je teikiamomis sveikatos prieži?ros paslaugomis, kurios n?ra nei suteiktos, nei teikiamos, nei planuojamos teikti.

53 Remiantis tuo, kas išd?styta, ? antr?j? klausim? reikia atsakyti, kad su „ligonini? ir medicinine prieži?ra“ „glaudžiai susijusios“ veiklos s?vok? Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1

dalies b punkto prasme reikia aiškinti kaip neapiman?i? pagrindin?je byloje nagrin?jamos veiklos, kuri? sudaro naujagimio bambagysl?s kraujui surinkti skirto rinkinio išsiuntimas, šio kraujo ištyrimas bei apdorojimas ir prireikus šiame kraujyje esan?i? kamienini? l?steli? konservavimas, kad ateityje b?t? galima jas panaudoti gydymui, su kuriuo ši veikla tik gali b?ti susijusi ir kuris n?ra nei suteiktas, nei teikiamas, nei planuojamas teikti.

D?I bylin?jimosi išlaid?

54 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, bylin?jimosi išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. Jei veikla, kuri? sudaro naujagimio bambagysl?s kraujui surinkti skirto rinkinio išsiuntimas, šio kraujo ištyrimas bei apdorojimas ir prireikus šiame kraujyje esan?i? kamienini? l?steli? konservavimas, kad ateityje b?t? galima jas panaudoti gydymui, siekiama tik užtikrinti galimyb? panaudoti vien? iš specifini? medicininio gydymo šaltini? tuo neb?tina? ?vyksian?iu atveju, jei tokio gydymo prireikt?, o ne diagnozuoti, gydyti arba užkirsti keli? ligai ar sveikatos sutrikimui, tokia veikla, nagrin?jant atskiras jos r?šis kartu ar atskirai, n?ra nei „ligonini? ir medicinin? prieži?ra“ 2006 m. lapkri?io 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB d?I prid?tin?s vert?s mokes?io bendros sistemos 132 straipsnio 1 dalies b punkto prasme, nei „medicinin?s prieži?ros paslaug? teikimas“ šios direktyvos 132 straipsnio 1 dalies c punkto prasme. Kitaip bambagysl?s kraujo tyrimo atveju b?t? tik tuomet, jei šis tyrimas iš tikr?j? b?t? skirtas medicininei diagnozei nustatyti, o tai patikrinti prireikus tur?t? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas.

2. Su „ligonini? ir medicinine prieži?ra“ „glaudžiai susijusios“ veiklos s?vok? Direktyvos 2006/112 132 straipsnio 1 dalies b punkto prasme reikia aiškinti kaip neapiman?i? pagrindin?je byloje nagrin?jamos veiklos, kuri? sudaro naujagimio bambagysl?s kraujui surinkti skirto rinkinio išsiuntimas, šio kraujo ištyrimas bei apdorojimas ir prireikus šiame kraujyje esan?i? kamienini? l?steli? konservavimas, kad ateityje b?t? galima jas panaudoti gydymui, su kuriuo ši veikla tik gali b?ti susijusi ir kuris n?ra nei suteiktas, nei teikiamas, nei planuojamas teikti.

Parašai.

* Proceso kalba: angl?.